

Interview med Hans Ole

U: Ulloriaq Lennert

H: Hans Ole

Interview start

U: Kan du begynde med at introducere dig selv?

H: Mit navn er Hans Ole Dalager. Jeg er pensionist. Jeg er 69 år gammel. Jeg er jæger/fisker om sommeren, hvor jeg samler forråd til det bliver vinter. Lige nu, hviler jeg bare, siden det er koldt, og fordi jeg plejer at samle ind til hele vinteren.

U: Bor du alene?

H: Ja, jeg bor alene. Jeg flyttede ind her i 2006. Jeg har boet i Tuapannguit, i blokkene, og flyttede her til Nuussuaq, dengang de skulle saneres.

U: Hvor mange rums er din lejlighed?

H: To-rums.

U: Hvor er du oprindelig fra?

H: Jeg har flyttet rundt. Jeg blev født i Qeqertarsuaq, opvoksede i Qasigiannnguit. Så gik jeg på skipperskole, jeg er 1. grads fiskeskipper. Jeg sejlede rundt hele kysten efter det, og boede lidt i Sisimiut, i ca. 3 år. Så flyttede jeg her til Nuuk i 1984.

U: Det lyder til at du har en båd.

H: Ja, jeg har en jolle.

U: Hvad bruger du dit hjem til, og hvad er vigtigt for dig at have i et hjem?

H: Jeg har været hjemløs i omkring 10 år, så jeg er bare glad for at have et hjem. Jeg flyttede ind her i 2003, så der er gået mange år siden dengang jeg ikke havde mit eget hjem.

U: Hvad er så vigtigt for dig i forhold til dit hjem?

H: Bare at have et sted at bo, hvor man kan slappe af. I 1992 fik jeg en stor arbejdsskade, som tvang mig til at gå på pension. Jeg havde været skipper i trawlere.

U: Du blev født i Qeqertarsuaq og voksede op i Qasigiannnguit. Hvordan har det været?

H: Min far var fisker, og plejede at tage os med, hvor vi tog ud og fiskede. Så vi rejste lidt meget. Fra da jeg var 6 måneder gammel, tog vi ned til Narsaq for at fiske efter rejer og vendte tilbage når isen forsvandt.

U: Når din far fisker og tog ud ofte, hvem passede jer så?

H: Vores mor. Dengang vi var unge, var der ikke rigtig noget børnehaver. Det var først i 60'erne da der kom fiskefabrikker at der kom børnehaver, for det betød at mødrene/kvinderne skulle arbejde. Min generation og alle dem før, blev passet af vores mødre.

U: Hvordan er samfundet i dag i forhold til dengang?

H: Man kan mærke en stor forskel fra dengang jeg var barn og ung. Der er ikke det samme stærke sammenhold i dag som der har været. Der er en stor forskel.

U: Hvad tror du at det skyldes?

H: Det skyldes nok hvordan vores land har udviklet sig. Der har været store politiske ting, først med hjemmestyre, senere med selvstyret. Nu er der også ved at ske noget. Det er vel bare en naturlig udvikling.

U: Hvad synes du i din optik er de største forskelle mellem din barndom/ungdom til i dag?

H: Den måde, vi er blevet opfostret, er jeg meget glad for. Jeg lærte så meget om fiskeri og om at gå på jagt. Det har gjort det meget nemmere for mig at gøre disse ting her senere i livet. Når man kigger på hvordan jeg fik en arbejdsskade og kunne ikke længere arbejde som fiskeskipper. Hvis jeg ikke havde de færdigheder, som jeg har når det kommer til fiskeri og jagt, så havde det nok været ret hårdt for mig.

U: Hvordan har det så været for dig at man altid har samlet ind til forråd til vinteren, og bruge så meget tid på naturen og at sejle.

H: Siden jeg blev handicappet af min arbejdsskade, har jeg altid taget ud om sommeren og forberede på vinter. Det har jeg gjort i omkring 15 år. Jeg samler forråd, sejler rundt indtil det er vinter, hvor jeg så slapper af. Jeg fisker efter torsk til at starte med, lægger dem til at tørre. Når laksekvoter bliver åbnet, tager jeg ud og fisker laks, og når jagtsæsonen åbner, tager jeg på jagt. Det er meget vigtigt for at kunne sørge for mig selv, især når jeg er førtidspensionist.

U: Hvordan er det med pladsen i forhold til det du samler i løbet af sommeren. Har du nok plads eller hvordan er det?

H: Jeg har fire kummefrysere i boligen, de fyldes altid op. Jeg fylder også altid min søskendes fryser også. Ja, man kan nogle gange mangle lidt plads fordi jeg har så mange frydere.

U: Hvad med når du skal ordne din fangst?

H: Når man skal ordne fangst, er det ellers altid nemmest at gøre det i bryggerset, hvor man nemt kan vaske det af, men mit bryggers er meget lille så der er ikke plads. Jeg gør det i køkkenet. Det kunne være dejligt med muligheden for et eller andet som giver mere plads til sådan nogle ting. Hvor man kan ordne fangst med nem adgang til at vaske af. Vi kender kun til at gå ind med fangsten i stuen og ordne dem derinde, så det kunne være fedt med at give plads til det.

U: Når man lige skal kigge på vores kultur og vores traditioner, synes du så at det reflekteres af den måde vi bor på i dag?

H: Det kommer an på hvordan man gerne har lyst til at bo. Kan jeg få det til at køre rundt med det jeg laver? Hvis ikke så skal jeg finde et andet arbejde eller noget andet at lave. Det er vist sådan forholdene er i dag. Når man kigger på Nuuk, og vil gerne ude på naturen, medmindre man selv har en båd, skal man betale for at komme ud.

U: Hvordan er det for dig at være ude i naturen?

H: Det er sundt, jeg føler mig sund når jeg er i naturen, når jeg forlader naturen. Det er afslappende at kunne tage ud. Man føler en ro og en afslappende følelse. At kunne være sig selv, uden at tid skal styre en, og selv bestemme over sig. I byerne, er vi styret af tiden, man skal komme på arbejde den tid, frokostpause der, fyraften der. I naturen bestemmer man selv, uden at man bliver begrænset af noget.

U: Hvordan er det så for dig når du er i byen? Hvad er det for nogle følelser, hvad mærker du?

H: Man kan føle sig ensom, men man bliver vant til det.

U: Er der nogle aktiviteter du kan lide at lave?

H: Jeg kan lide at gå ned i Katuaq for at drikke kaffe, når der sker arrangementer, så kan jeg finde på at tage ned. Når jeg skal lave noget, så tager jeg til centrum. Kommunen giver pensionister buskort så man kan køre med gratis. Det åbner på for flere muligheder, at man bare kan tage ud.

U: Når vi kigger lidt på Nuussuaq området, hvordan er det så for dig at bo her.

H: Nuussuaq er Nuussuaq, jeg har boet her i mange år. Jeg er blevet vant til Nuussuaq. Der er dog ikke særlig mange muligheder, medmindre man selv aktivt opsøger dem. Der har været noget der hedder 'Illorput', som har tilgængeligt for alle at bare møde op. Der har sket flere ting, før kommunerne blev samlet til at være kun fire. Da Nuuk var sin egen kommune, var der flere muligheder i området. Nuussuaq er et stort område, så der er mange børn, og de har ikke særlig mange muligheder her. Der er en børnehave lige herude, og det jeg ser er, at børn hopper over hegnet og leger der, klatrer på taget osv. Fordi de ikke har andre muligheder. Man vil gerne have flere muligheder her, hvor man ikke behøver at skulle tage bussen til byen, især når vi er så mange.

U: Hvis du skulle lave dit eget hjem, hvordan skulle det så være?

H: Noget der er nemt at bo i til at starte med. Man hører om nybyggerier hvor der kommer skimmel, så det skal være noget der passer til klimaet. Et hjem man har lyst til at passe på, og noget der kan holde i lang tid.

Interview slut

Interview m. Cecilie Eugenius

U: Ulloriaq Kristian Lennert

C: Cecilie Eugenius

U: Kan du starte med at introducere dig selv?

C: Mit Navn er Cecilie Eugenius, og jeg er 78 år gammel. Jeg har arbejdet i sundhedsvæsenet i knap 50 år. Jeg har arbejdet i næsten hele Grønland, og har flyttet

rundt. De sidste 35 år har jeg så boet i Sisimiut. Da jeg gik på pension, flyttede jeg til Nuuk.

U: Har du børn og børnebørn?

C: Jeg har to børn, fire børnebørn, og har to oldebørn.

U: Bor du alene, og hvor mange rum har din lejlighed?

C: Ja, jeg bor alene, og lejligheden har et soveværelse.

U: Hvad bruger du dit hjem til, og hvad er vigtigt når det kommer til dit hjem?

C: Mit hjem er det vigtigt at kunne slappe af, og sådan har det altid været. Mit hjem er meget vigtigt for mig, og at der er ro.

U: Hvad kan du lide ved dit hjem?

C: Der er stille i området. Selvom Nuuk er en storby, er her meget stille, og det kan jeg lide.

U: Hvad kunne være bedre?

C: Lejligheden kunne være meget bedre. Det er meget tydeligt at se, at bygningen er meget gammel. Den er også meget utæt, og man kan mærke kulden fra vinduerne, væggene og gulvet. Den er dårlig bygget, og selvom man klager føler man at man ikke bliver hørt.

U: Hvem ejer boligerne?

C: Iserit (Boligselskab ejet af Kommuneqarfik Sermersooq)

U: Hvad er din daglig rutine?

C: Når man er blevet gammel, går dagene meget hurtig. Der er et sted, jeg tager hen. Det er en forening for de ældre med gigt, hvor man træner sammen. Jeg går til det to gange om ugen, og der er altid noget at lave der.

U: Er den forening her i Nuussuaq eller inde i centrum?

C: Det er inde i byen, i centrum.

U: Hvor voksede du op?

Jeg voksede op i Sydgrønland. Min far var kateket, så vi flyttede rundt meget. Jeg er født tæt på Paamiut, og da vi flyttede tilbage efter 10 år, blev jeg færdiguddannet ved sygehuset.

U: Hvordan var det at vokse op dengang?

C: Overordnet set, var det meget fint, men der er selvfølgelig også ulemper. Når man er ved at lære folk at kende, skal man lige pludselig til at flytte igen på grund af min fars arbejde som kateket.

U: Hvordan boede man dengang?

C: Man boede i huse, og de var heller ikke bygget så godt. Sådan var det ikke altid, men som kateket kunne man som regel få en bolig, dog var de altid små.

U: Var det selvbyggerhuse?

C: Det sidste hus vi flyttede ind i, var selvbyggerhus. Det første man lagde mærke til ved det lille hus, var hvor dårlig bygget det var.

U: Var man tættere på folk dengang når det kommer til sociale forbindelser?

C: Ja, det var man i hvert fald.

U: Sammenlignet med i dag.

C: [Griner]

U: Hvordan var man sammen dengang?

C: Man var altid sammen. Som vi søskende blev flere, kom der flere og flere sammenkomster.

U: Som du har nævnt, så var din far kateket, hvad lavede din mor?

C: Mor var hjemmegående. Hun skulle sørge for os alle børn. Far var jæger med sin egen qajaq mens han også var kateket. Så mor sørgede for fangsten som far kom hjem med, samtidig med at hun passede os.

U: Når din far var også jæger, så må I have været meget ude i naturen.

C: Det gjorde vi i hvert fald. Når vi var færdig med skolen, tog vi altid ud i naturen.

U: Hvordan har det formet din forståelse for naturen, og vigtigheden af det?

C: Naturen er meget vigtigt, og har altid været det. Jeg voksede op nærmest ud i naturen.

U: Hvor ofte drog I ud til naturen dengang?

C: Vi var konstant ude i naturen. Når bygden var så små, som den var, at lige så snart man gik ud ad døren, var man i naturen. Der var ikke rigtigt noget andet at lave end at være i naturen.

U: Sammenlignet med i dag, nu hvor du bor i Nuuk, hvordan er dit forhold til naturen?

C: Her i storbyen, er det meget ensomt. Især de seneste år, nu hvor jeg er gået på pension. Selvom der er mange mennesker her, har jeg ikke så mange familie her, så nogle gange kan jeg savne at have folk på besøg. Det er også tydeligt at mærke at folk altid har ærinder. Medmindre man selv tager ud og deltager i noget, kan man ikke være sammen med andre.

U: Så der sker ikke noget her hvor du bor?

C: Nej, der sker ikke noget her, og jeg kender heller ikke de folk der bor her.

U: Hvad tror du at det skyldes?

C: Folk er meget travle i dag. Folk skal passe deres arbejde og efter arbejde, er der ting de skal nå osv. Folk er ikke længere sammen.

U: Hvordan samles du med dem du kender?

C: Der er de to foreninger, for dem med gigt og for de ældre, hvor vi blandt andet dyrker sport to gange om ugen. Jeg tager dog ikke så meget til den med sport om vinteren. Jeg tager mest til gigtforeningen om mandagene. Det er det med at kunne snakke om ting med de andre, vi har altid noget at snakke om. Vi snakker bare mest til gigtforeningen, og til den anden forening, konkurrerer vi mod hinanden.

U: Hvis vi bare lige går tilbage, hvad betød hjemmet dengang du var ung?

C: Hjem var et hjem, hvor man kunne hvile og slappe af. Med min far som kateket og jæger, var der altid folk forbi vores hjem. Hvis vi ikke tog ud og delte fangst ud, kom der regelmæssigt nogen på besøg og spiste med os. Vi manglede aldrig gæster.

U: Plejede I at tage med ud?

C: Ja, det gjorde vi, men det afhang af hvilken måned det var, og hvad fangsten var.

U: Har forståelsen for og hvordan man bruger naturen ændret sig siden dengang?

C: Vi drog altid ud til et sted der ikke var så lang væk. I dag, især her i Nuuk, er naturen ikke så tilgængelig. Der er ikke særlig meget natur omkring Nuuk, hvor man bare kan vandre ud til eller sejle til. Man kan savne naturen.

U: Plejer I at tage ud om sommeren?

C: Min datter som er her, har med sin familie en båd. Jeg plejer at komme med om sommeren når de skal til deres hytte, det er dog lidt sjældent, fordi det ligger langt væk. Jeg er heller ikke så god til at gå længere.

U: Hvad er det for nogle følelser der kommer frem når du er i naturen?

C: Glæde. Man kan kalde naturen for en slags form for medicin. At bare kigge på naturen giver en stor glæde. Friheden og stilheden.

U: Med den grønlandske kultur og traditioner i mente, vil du så sige at den måde man bor på i dag, reflekterer den grønlandske kultur?

C: Hvis man kigger på den her bolig, så er den alt for små til for eksempel kaffemik. Der er også alt for koldt om vinteren.

U: Hvad er din mening i forhold til hvis man skulle bruge lokale byggematerialer?

C: Der er faktisk et hus i Sydgrønland, der er blevet bygget med grønlandsk teglsten.

U: Hvis du skulle bygge dit eget hjem, hvad ville være det vigtigste for dig?

C: At det skal være tæt og varmt. Når man bor i et land, hvis vejr kan være barsk, skal det være varmt og ikke have sommerhus ruder. Disse ruder i mit hjem ligner ruder man ville putte i sommerhuse i et varmere klima. Bygningen er utæt. Jeg ville også bygge et større hjem. Selvom man bor alene, er det vigtigt at man har god plads.

U: Kunne du forestille dig en alternativ måde at leve på hvis det betød at folk kom tættere på hinanden?

C: Hvis det er at man skal bo sammen med andre folk, så nej, men hvis du snakker om for eksempel et fællesskab for ældre, så har man bygget sådan noget i Sisimiut. De ældre bor samlet i et boligområde, og her i Nuuk har vi ikke sådan noget. Man tænker

alt for lidt på de ældre her i Nuuk. I Nuuk er man bagude i forhold til Sisimiut og hvordan de giver plads til dem og de muligheder de får.

Interview slut

Interview med Naja Hansen – 28/02-2025 Nuussuaq 33 kl. 11:29

U: Ulloriaq Lennert

N: Naja Hansen

Interview start

U: Can you start by introducing yourself?

N: My name is Naja Hansen, I am from North Greenland and moved to Nuuk in 2019. After 20 years in Northern Greenland, I moved to Nuuk.

U: What do you do in your everyday life? What is your occupation?

N: I am educated as a nursery worker and have been a nursery worker for 40 years.

U: How many rooms does your apartment have?

N: One bedroom.

U: What do you like about your apartment, and what do you not like so much?

N: When I first moved here it was difficult to get used to living in a block with other people. There are no building blocks in Qaanaaq, everyone lives in a single-family house. It was so strange to me that there were other people.

U: What are the most important things about your home? What do you use it for?

N: I work long hours, day and night. I work in a children's home (orphanage). So, I use the time that I have outside of work to rest at home. So, it is important for me that the place I go home to is one where I can rest and take it easy. My life right now is home – work.

U: You work long hours, can you describe your daily routine? How does a day in your life look like?

N: It is important for me that I take care of myself. I get up early in the morning, and right now I'm really invested in the Norwegian traveler who goes around different places in the world, so I watch him in the morning while drinking my tea. I watch a lot of sled dogs; I have since I was a child sled a lot and so it is one of my interests. I watch those until I go to work. After work I go home. You could say that my life is monotonous right now. I go to work, I go home. I have two grandchildren in Nuuk along with my three daughters. I don't see them as much as I would love to, but it is hard

when I have night shifts. So, it is important after a night shift that I can relax and rest. It is only when I feel like I have the strength that I can be with my grandchildren. It is rare because of my work.

U: How do you spend time with your grandchildren? Do you invite them here?

N: I invite them for dinner. It is a tradition that when I invite my family it is for dinner. Right now, it is rare because I work so much. When I have time, I invite them over for dinner.

U: What do you think about your apartment when you have visits like that? Is it big enough?

N: The apartment is an employee housing, and when I first moved here, I thought it was small. When we were in Qaanaaq, we had a two-bedroom house. It was strange because it was smaller, and there were other people living in the same building. I had this feeling like "what do I do?" It took a long time for me to get used to it, the view and that it was not that spacious.

U: You say you are from Qaanaaq, and that you grew up there. How was it?

N: I grew up in a settlement. Everyone was close to each other, and we weren't many of us. My father was a hunter, so we went out dog sledding a lot. We went dog sledding all my childhood.

U: Can you describe your home in Qaanaaq?

N: We lived in a self-built home. Back then people built their own homes. The house that I grew up in was built by my father. When I started to go further south for boarding school and education, I saw how hard and bad the conditions were in Qaanaaq. I get home sick still but living in Qaanaaq is very expensive. It is much cheaper here in Nuuk.

U: How were the living conditions in Qaanaaq? Which emotions come up when you think about Qaanaaq?

N: When I was a teenager, we were sent to Aasiaat to go on a boarding school. Since then, I started to quite often move away from my land (Qaanaaq). I also went to school in Nuuk. I got used to all the moving. Of course, I get home sick from time to time. I really miss the food; I really miss the abundance of "kalaalimernit" (Greenlandic food). Growing up in a hunting family we ate lots of Greenlandic food, and moving to Nuuk makes you miss them.

U: Can you compare the communities between Qaanaaq and Nuuk?

N: In Qaanaaq, everyone knows each other. I love that about it. Everyone says hi, everyone is close to each other. In the south, there are many more people, so no one even greets each other. It was strange at first. Here, we have to work every single day, and so you don't have much time for family. Being together and those connections are far.

U: What did home mean in Qaanaaq when you were young?

N: Growing up, mothers had no jobs, they were wives to hunters. And so, our mothers had lots of time for us children. Mothers were always with us and spent time with us, we were close. The conditions today mean that you have to work every day, no one is really home. Those are the biggest differences compared to our childhood. Our mother always had time for us, feed us, wash clothes, etc. The conditions are very different today.

U: Having grown up so close to nature, what does nature mean to you?

N: We spent a lot of time in nature growing up. We went by dog sleds, and in the summer prepared our winter provisions. We had to go hunt if we wanted to have something to eat. In the cities it is a lot rarer that you go to nature. In the north it is much easier, where you can go by dog sleds. I live alone here, and it is not easy to go to nature. Everyone knowing each other makes it so much easier to travel together to nature in Qaanaaq. You can't do that here in Nuuk.

U: How important is nature to you?

N: I really love being in nature. When we leave the city to go to nature, it feels like I can be really happy, and my body can relax. In the city, we have to always think about when the bus is leaving, the time controls us here. In nature, you are really happy, you can listen to yourself and your body. You don't hear cars drive by, you don't hear footsteps from your neighbors. You truly relax in nature.

U: Where do you feel most at home? Nature or your apartment

N: In my apartment. We are only in nature one week at a time.

U: Do you think that today's way of living reflects the Greenlandic culture and identity?

N: Of course, we are always evolving and developing, and you can see that the younger generations leave the country to go study. I am happy with living in Nuuk, but I can really miss nature. You can see [points at here pictures of Qaanaaq and nature] how important nature is to me. My body is at ease and can relax and I can't do without it.

U: If you were to design your own home, what would be the most important things?

N: Looking at this apartment, it can be claustrophobic as it is small. If I were to design my own home, it would be bigger and have a larger plan area. The apartment has a balcony, but it is really small. I can't even have a chair out there where I can relax in the summer. There must be a focus on the human in the building.

U: What is your opinion if local materials are to be used, and what do you think that could be?

N: In the 80's there was a man who built a house in Narsaq. He made use of clay. I saw that house when I was in Narsaq last summer. His last name is Knudsen, and he used the local clay to make that house. I really like that house. These building materials that are used today are prone to get mold. I can recommend the use of local materials. Our country can be very harsh with harsh winds, snow gets in the construction and mold starts to grow in the wooden construction. There are lots of new buildings with mold. My daughter lives in Qinngorput (in Nuuk) in a new building and it has already started

to wear down. Even ventilation can't be used. It is like they [buildings] are not suited for our land. I can recommend to look into the house in Narsaq, and there have been discussions about that house and I always say that they need to protect that house.

U: Can you imagine a different way of living if it meant that the houses are more suitable for the Greenlandic people.

N: Yes, I can. I am in for housing that suits us more. We have harsh weather and building materials are prone to get mold. Many people live in homes with mold. There are good things about the houses today but a lot of them are not suitable and usually have lots of faults.

U: Do you have any last comments?

N: Before I moved in, an old man lived here. I moved in with faults, and the walls were yellow and unwashed. At some point, the ceiling started to turn yellow, and it turned out there was water damage in the apartment above. It got so bad that I couldn't be in my own home. Another thing is that there is no vent hood. Whenever I cook food, I have to open the windows to let steam out. It is not healthy that every time I cook, I have to open windows not to have steam in the apartment.

Interview slut

Interview med Regine Dorph Heilmann

U: Ulloriaq Lennert

R: Regine

Interview start

U: Kan du introducere dig selv til at starte med?

R: Mit navn er Regine Dorph Heilmann. Jeg er født i en bygd, i Sydgrønland. Jeg er en enke, min mand døde i 2019, jeg har ikke børn da jeg ønskede ikke at have børn. Så længe jeg har kæledyr, så er jeg glad. Jeg bor sammen med min hund i det her 93 kvadratmeter andelsbolig. Jeg har boet her siden 1993, dengang de var nye.

U: Hvor mange soveværelser har huset?

R: Tre.

U: Hvad bruger du dit hjem til, og hvad er vigtigt for dig at have i hjemmet.

R: Jeg er en kreativ person, jeg laver meget håndværk. Det er vigtigt for mig at det er rummeligt, og at det er åbent. Det udnytter jeg meget her når jeg laver håndværk. Det er også vigtigt for mig at det rum, hvor jeg sover, også er rummeligt og højt til loftet. Jeg kan lide alt ved mit hjem, jeg vil dog gerne have et bord i køkkenet. Det er vigtigt

for mig at der er plads nok i køkkenet. Jeg er desuden virkelig glad for hvor lyst der er i huset. Når jeg er blevet ældre som jeg er, ville jeg nok ønske at huset var kun et plan, så man ikke skal gå op ad trapperne.

U: Hvordan er det i forhold til kulden?

R: Jeg voksede op i en bygd, hvor boligforholdene ofte var noget andet. Så det her er ingenting i forhold til hvordan det har været. Jeg kan ikke forstå når folk klager over kulden. Jeg kan ikke lide det når der er for varmt. Jeg kan lide at sove i et koldere rum.

U: Hvordan boede I da du voksede op?

R: Vi boede i et hus, et træhus. Min far var handelsforvalter/bygdebestyrer, så man fik en bolig til det. Min far var slet ikke en kreativ person, og det er sjovt når jeg er det. Det må have kommet fra min mor.

U: Hvad er det for en bygd du voksede op i?

R: Aappilattoq de første fire år, bagefter Alluitsup Paa i otte år, også til sidst her i Nuuk.

U: Hvordan var det at vokse op i en bygd?

R: Det var meget fint, der var ikke børnehaver, så vi børn passede os selv. Der var altid et eller andet sammenkomst. Det eneste krav fra mine forældre var at når det var spisetid så skulle vi være hjemme og klar til at spise, selvfølgelig også sengetiden. De var strikse i forhold til hvornår man skulle være hjemme. Det var en meget dansk måde at opdrage på dengang. Min far havde en dansk bedstefar og den måde at opdrage på, kom nok derfra.

U: Når du sammenligner med i dag, hvordan man har været, tror du at det har ændret sig siden dengang?

R: For mit vedkommende, ikke så meget. Min søskende har mange børn, så der sker altid et eller andet. Jeg hører om ældre mennesker der har det ensomt. Med den måde udviklingen er på og de forandringer der er der, er der nogle ældre der har det ensomt.

U: Hvad betød jeres hjem, dengang du voksede op?

R: Det har betydet virkelig meget. Mine søskende og jeg var der altid der til at hjælpe hinanden. Jeg er den yngste, og kom til lidt senere, så mine søskende holdt altid nøje efter mig. De passede virkelig meget på mig.

U: Hvad betyder dit hjem i dag?

R: Det betyder virkelig meget. Når jeg løber ærinder i byen *suk* og kommer hjem så er det virkelig dejligt. Det er meget vigtigt at holde et renligt hjem, især gulvet skal være rent, når ham der *peger på hunden* går altid rundt uden sko.

U: Kan du fortælle lidt om din rutine, uden at du behøves at gå så meget ind i detaljerne?

R: Ja, jeg kan lide at stå tidligt op, dog lige nu står jeg ret sent op. Jeg spiser noget morgenmad og senere frokost, men så går jeg også på lange ture med hunden tre

gange om dagen. Det er meget vigtigt for mig også at være udenfor, at gå ture. Det ser jeg som motion. Det er vigtigt for mig at spise ordentlig, så jeg laver mad hver eneste dag. Jeg laver alt selv. Der er gået ca. et år da jeg besluttede for at stoppe med at spise gris/svin. Jeg har sat mit kødforbrug ned, og spiser mere fisk.

U: Du nævnte at du laver håndværk, og jeg kan se at du har mange kunstværker hængende på væggen. Kan du lige kommentere for det?

R: Jeg laver håndværk hver eneste dag. Jeg har også mange ting, jeg har arvet. Det er vigtigt for mig at kigge på mine billeder hver dag, billeder af min familie, forfædre, forældre.

U: Når du skal være med dine kære, din familie og/eller venner, hvordan gør I det?

R: Jeg er glad for at lave mad, så når jeg har inviteret folk så laver jeg meget mad. Vi hygger os, snakker og drøfter om ting. Min far var politisk anlagt, og jeg har nok arvet det fra ham, så vi plejer at drøfte om politiske ting. Hvordan står det til i dag? Hvordan kommer vi videre? Det er vigtigt for mig. Jeg har nevøer og niecer, og det er vigtigt for mig at opmuntre dem til at tage en uddannelse. Jeg er en målbevidst person, og de krav jeg stiller min familie, kommer nok fra at jeg også stiller høje krav til mig selv. Når jeg har familie på besøg, er det vigtigt at invitere alle, de unge som gamle.

U: Hvis vi lige skifter emnet til naturen, hvad betyder det for dig?

R: Det er meget vigtigt for mig. Den der skal arve fra mig, har en båd og hytte, og de tager mig med ofte på weekendture. Det er jeg meget glad for. Man får en følelse af ro og glæde i naturen. Når jeg er i naturen, benytter jeg det og samler planter og blomster, som jeg kan bruge til min mad, til min te. Jeg samler til hele året.

U: Hvordan har du det med at bo i en by som Nuuk?

R: Jeg er virkelig, virkelig glad for at bo i en stor by. Jeg kan ikke lide at mangle ting. Alt det man kan købe, kan man finde her. Jeg er glad for alle de muligheder der er, jeg er medlemmer af foreninger, jeg kan finde på at tage ud og se film. Det er vigtigt for mig at have disse muligheder.

U: Du nævner at du er medlem af foreninger, kan du fortælle lidt om dem og hvor vigtigt det er for dig?

R: Jeg er medlem af foreningerne for foreninger for ældre, for dem med gigt. Jeg har gigt og til den forening får jeg diverse informationer og vi snakker sammen. Jeg går ikke så meget mere til foreningen for de ældre. Jeg er også medlem af Menighedsrådet i folkekirken. Det stammer fra at jeg har lyst til at være med til at hjælpe og arbejde for noget.

U: Der er flere, som vi snakkede med som syntes at folk har for travlt i dag. Hvad er din mening i forhold til det? Har folk for travlt i dag?

R: Jeg kan godt forstå hvorfor. Folk er nødt til at arbejde, de skal arbejde for vores land, og det skal de også. Det handler om at selv opsøge muligheder, hvis man vil lave noget. Vi har mange muligheder i dag, med vores telefoner, messenger, osv.

U: Synes du så at den måde vi bor på, passer til vores kultur og traditioner?

R: Ja det synes jeg. Når vi skal snakke om kaffemik, så er jeg også virkelig glad for at der i løbet af de sidste 20 år, er maden blevet en del af kaffemik, hvor der før henne kun har været kage og kaffe. Jeg benytter den lejlighed, som kaffemik er, til at snakke med folk og mødes med folk. Det er vigtigt for mig at skulle mødes med folk. Hver uge kommer der nogen på besøg. At skulle høre om hvordan det går, hvordan landet går, hvordan, hvordan. "Man har lavet den her, unge har det sådan, de opfører sig på den måde, osv." Man snakker om forskellige emner til kaffemik, det er så sjovt og gør mig glad.

U: I Grønland har man det med at have mange møbler og ting. Er der god nok plads herhjemme?

R: Jeg har selv arvet mange ting, mine forældre er fra 1910 og bedsteforældre fra 1800'erne. Folk siger til mig "Regine, du skal have den her" og jeg kan ikke sige nej til det. Der er virkelig mange ting i huset som jeg har arvet. Jeg kan nogle gange blive træt af at have mange ting. Bare at skulle rengøre dem. Men jeg er også virkelig glade for dem. Når folk kommer ind, plejer de at sige at det er ligesom at træde ind i deres bedsteforældrenes hjem. Det er nærmest et museum. Jeg har et opbevaringsskur og en kælder, så der er god plads.

U: Jeg vil gerne høre din mening om, hvis man nu skulle begynde at bruge lokale byggematerialer.

R: Det ville være passende at bruge lokale materialer. Der er for eksempel sten, og jeg tror at spørgsmålet ville være hvordan opvarmningen af huset ville være hvis man skulle bruge sten. Det kan meget vel være at man skal bruge meget til at opvarme et hus. Man vil selvfølgelig gerne bruge lokale materialer. Det der med at skulle importere alle materialer, er så dyrt.

U: Hvis du skulle bestemme selv hvordan man kunne tegne hjem, hvordan ville det så se ud?

R: Det kommer an på landet. Jeg har det fint med højhuse, fordi der er mange der flytter til byerne. Her i Nuussuaq, og i det her rækkehus, er der nogle jeg kunne savne. Vi ældre bliver flere og flere, og det kunne være rart med boliger der er tilpasset de ældre. Os der er lidt mere gangbesværet. Man kunne ønske sig nogle blokke, de behøver ikke at være høje.

U: I Sisimiut er der boligområder kun til ældre, dem der kan klare sig selv, og de bruger deres hverdage på at være sammen og lave ting. Kunne sådan noget være attraktivt?

R: Ja, sådan noget kunne være rart. Jeg kan selv ikke se mig i et plejehjem, når jeg selv kan klare mig selv. Jeg vil hellere bo i sådan nogle områder, hvor man kan samles. De giver også mulighed for at hjælpe hinanden med forskellige ting. Os Grønlændere er glade for at hjælpe til, også kan der for eksempel en der gerne vil hjælpe eller familiemedlem af nogle der bor i ældreboliger der kan hjælpe med noget. Det kunne også være noget blandet, hvor ældre og yngre folk bor blandet. Det er sådan noget vi har brug for i Nuuk, og jeg ønsker at man laver sådan noget.

Interview slut